

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): yaldára
Arrieta: yaldára
Bakio: yaldára
Bermeo: yaldára
Berriz: yaldára
Bolibar: galdára
Busturia: yaldára
Dima: yaldára
Elantxobe: kalðero, *yaldára
Elorrio: yaldára
Errigoiti: yaldára
Etxebarri: kaldéra
Etxebarria: galdára
Gamiz-Fika: galdará
Getxo:
Gizaburuaga: galdára
Ibarruri (Muxika): yaldára
Kortezubi: yaldára
Larrabetzu:
Laukiz: yaldára
Leioa:
Lekeitio: yaldára
Lemoa: yaldára
Lemoiz: yaldára
Mañaria: galdára
Mendata: yaldára
Mungia: galdéra, galdára
Ondarroa: yaldára
Orozko: ðáldø, *yaldára
Otxandio: yaldára
Sondika:
Zaratamo: *galdára
Zeanuri: yaldára
Zeberio:
Zollo (Arrankudiaga): yaldára
Zornotza: yaldára

Araba

Aramaio: yaldára

Gipuzkoa

Aia: pèrts
Amezketá: pèrtsá, pèrts
Andoain: pasí
Araotz (Oñati): kaldára
Arrasate: kaldára

Arroa (Zestoa): pèrts
Asteasu: pèrtsá
Ataun: pèrts
Azkoitia: pèrts
Azpeitia: pèrts
Beasain: pers
Beizama: pèrts
Bergara: galdára
Deba: pèrts, yaldára
Donostia: pásí
Eibar: galdára
Elduain: pèrts*, *pasí
Elgoibar: yaldára
Errezil: pèrts
Ezkio-Itsaso: pèrts
Getaria: pèrtsá
Hernani: pasí
Hondarribia: kaldéjn
Ikaztegieta: pèrtsá
Lasarte-Oria: *pasí
Legazpi: kaldará
Leintz Gatzaga: kaldára
Mendaro: yaldará
Oiartzun: pasí
Oñati: kalda^ra
Orexa: pèrtsa
Orio: pèrtsá
Pasaia: pásí, pásí
Tolosa: pèrtsá
Urretxu: yaldará, *pèrts
Zegama: pèrts

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta: ðésko
Alkotz: kaldéra, bértsa (mark.)
Aniz: pásjn
Arbizu: pèrts
Berueté: pèrtsá, pèrts
Donamaria: pasíjn
Dorrao / Torrano: pèr^s
Erratzu: bérts
Etxalar: pasé
Etxaleku: pèrtsa
Etxarri (Larraun): pèrtsá, pèrts
Eugi: ðésko
Ezkurra: pèrtsá
Gaintza: pèrts
Goizueta: pasí

Igoa: pèrts
Jaurrieta: ðésko, ðéjko
Leitza: pèrtsá
Lekaroz: pasjn
Luzaide / Valcarlos: bérts
Mezkiritz: kaldéra, ðésko
Oderitz: pèrts
Suarbe: pèrts
Sunbilla: pasíjn, pasíjn
Urdiain: pasí
Zilbeti: ðésko
Zugarramurdi: pánderuá (mark.)

Lapurdi

Ahetze: pandéru
Arrangoitze: pèrts
Azkaine: panderú
Bardoze: bérts
Beskoitze: panddéru, ðeRts
Donibane Lohizune: panderó
Hazparne: ðeRts
Hendaia: pasíjn
Itsasu: peRs
Makea: ðérts
Mugerre: pèrts
Sara: pandéru
Senpere: pandéru
Urketa: pánderu, *bèrts
Uztaritze: peRts

Nafarroa Beherea

Aldude: ðers
Arboti: berts
Armendaritze: bés, bérts
Arnegi: ðérts
Arrueta: bérts
Baigorri: bers
Bastida: bérts, kaqtera (mark.)
Behorlegi: bérts, ber^sá (mark.)
Bidarraí: pèrs
Ezterenzubi: bérts
Gamarte: ðérs
Garrúze: ðers, berts
Irisarri: bérts
Izturitze: bérts
Jutsi: bers
Landibarre: bérts
Larzabale: bérts, ðéjko

Uharte Garazi: bers, teína

Zuberoa

Altzai: berts
Altzürükü: bérts
Barkoxe: bertsáandi
Domintxaine: berts, bersa (mark.)
Eskiula: bérts
Larraine: bérts
Montori: berts
Pagola: berts
Santa Grazi: bers
Sohüta: bértsa (mark.)
Urdiñarbe: bérts
Ürrüstoi: bersáandi

1541. Mapa: caldero / chaudron / boiler, cauldron

GALDERA: 36220 ALG: 1294; ALEANR: VII, lám. 1016



	galdara
	kaldara
	galdera
	per(t)z
	pertz
	bertz
	ber(t)zandi
	bexko
	pazi
	paziñ
	panderu
	pandderu
	kautera
	bestelakoak

- Supazterrean ezartzen den kobrezko ontzi handiaren izena bildu da.
- Bizkaian, *galda(r)illa* eta *galdara* bereizi du lekuko askok: *galdara galdarila* baino handiagoa omen da. Bereizketa egin denetan, txikia ez da erantzuntzat hartu. Arrietan, baina, handi zein txikia izendatzeko "galdara" jaso da.
- *Galda(r)illa* esnea eta ura egosteko erabiltzen zuten gehienek. Zaratamon lau edo bost litro inguru kabitzen duenari deitzen zaio; Larrabetzun, hiru edo lau ingurukoari eta Errigoitin, hiru, lau edo bostekoari.
- Larrabetzuko lekukoaren arabera, *galda(r)illari* "kaikua" deitzen diote Nafarroan eta esnea egosteko erabiltzen da.
- Zenbait herritan, *galdara* ganaduarentzat janaria prestatzeko, batez ere, arbiak egosteko, erabiltzen zen. Ibarurin "galdaragorri" hitza jaso da aurrekoa adierazteko. Gizaburuagan jaso denaren arabera, esnea berotzeko ere baliatzen zen. Beste batzuetan, buzkantzak egiteko erabiltzen zuten; Urretxun, lixiba egiteko.
- *Pertz*a kobrezkoa izaten zen eta Dorrao, Gaintza, Beruete, Igoa, Suarbe eta Pagolan baieztatu egin da. Berueten handia kobrezkoa izaten zen eta txikia, portzelanazkoa.
- Galdara baino txikiagoa denarentzat "pandderu" jaso da Beskoitzen; Makean, "bertxori".
- **Bestelakoak:** balde (Orozko), kaldeñ (Hondarribia), kaldero (Elantxobe), terrina (Uhart Garazi).

Zollo: Nagosie "galdarie". Astadunek, mortzillak goldorrostan [ur irakitan], naboia, nai patátie egosi txarrientzat (...).

Aramaio: [Galdara] Askenengo urtietan txarixendako erremolatxak eta, bañe aurretik liño ustietan esnie egosi ta... gutxi useta san.

Beruete: Bost pertzá; bost pértz.

Etxalar: Ze pazé ederra odolki eosteko ta!

Domintxaine: Urdia hiltzen zelaik behar zen "bertz" handia.